

REČ UREDNIŠTVA

Poštovani,

Posebno zadovoljstvo nam je da Vas obavestimo da je *Primenjena psihologija* svrstana u M24 kategoriju naučnih časopisa, prema odluci Ministarstva za prosvetu, nauku i tehnološki razvoj u 2013. godini. Zahvaljujući napornom radu velikog broja ljudi angažovanih oko časopisa, uključujući autore i recenzente, *Primenjena psihologija* je za relativno kratko vreme postigla nivo časopisa od međunarodnog značaja verifikovanog posebnom odlukom. Da smo na dobrom putu u pravcu podizanja kvaliteta i citiranosti časopisa, svedoči i činjenica da se *Primenjena psihologije* može naći na Google Metrix, citatnoj bazi koja pokriva naučne radove koji su se pojavili u bazi Google Scholar u poslednjih pet godina. Prema citiranosti časopisa u regionu, *Primenjena psihologija* sledi neposredno časopis *Psihologiju*, a nalazi se ispred *Suvremene psihologije*. Ove godine smo započeli i proces prijavljivanja časopisa u WEB of Science. Prve rezultate naše prijave možemo očekivati za dve do tri godine, što je uobičajene procedura.

Pred Vama je tematski broj časopisa pod nazivom *Istraživanja u psihologiji: statističke i psihometrijske teme*. Nadamo se da će broj biti od koristi kako studentima i istraživačima, tako i praktičarima u različitim oblastima psihologije.

Prvi članak (Subotić) bavi se problemom određivanja broja faktora i komponenti u često korišćenim analizama tipa faktorske analize i analize glavnih komponenti. Na osnovu pregleda domaćih časopisa dostupnih na internetu, autor iznosi podatke o najzastupljenijim greškama prilikom određivanja broja dimenzija. Poseban kvalitet rada se tiče vrlo detaljnog pregleda savremenih postupaka za donošenje odluka o broju faktora, kao i praktične smernice kako da zainteresovani istraživači i sami upotrebe dostupne sintakse u svojim istraživanjima.

Drugi članak (Teovanović) se bavi modelima latentnog rasta koji će biti od interesa onima koji proučavaju načine na koji se ljudi menjaju tokom vremena i pri tome koriste longitudinalne nacrte. Autor daje jasan konceptualni, matematički i grafički prikaz ove tehnike. Modeli latentnog rasta omogućavaju istraživačima da testiraju brojne pretpostavke o karakteru promene tokom vremena. Na primer, promene ne moraju da se uniformno dešavaju kod svih ljudi, neki ljudi brže stupaju na put promene za razliku od onih koji se sporije menjaju. Ovaj statistički postupak omogućuje i odgovor na pitanje šta predviđa razlike u brzini i načinu promene tokom vremena.

Treći rad (Purić i Opačić) na pregledan način upoznaje čitaoce sa osnovnom logikom i postupkom metode poduzorkovanja, a kroz detaljniji prikaz njegove dve varijante: tehnike samoouzorkovanja (*bootstrapping*) i tehnike univerzalnog noža (*jackknifing*). Autori ističu prednosti i nedostake ovih metoda, kontrastirajući njihove rezultate sa rezultatima analize koja počiva na standarnim distribucionim pretpostavkama. Takođe, autori upoznaju čitaoce i sa praktičnim aspektom tj. kako da se ove metode, koje su već sastavni deo najnovijeg SPSS paketa, i upotrebe.

Četvrti rad (Međedović) se bavi važnim pitanjem analize interakcije ili moderacije u modelima linearne regresije. Od konceptualizacije različitih tipova in-

terakcije, preko opisa interakcija između varijabli različitog nivoa merenja, autor dolazi do praktičnog prikaza i navodi kako sprovesti i interpretirati dvosturku interakciju uz pomoć hijerarhijske multiple regresije. Posebno je koristan prikaz načina na koji se kategorijalne varijable kodiraju, kako bi se u kodiranom formatu mogle upotrebiti u daljim analizama.

Peti rad (Vasić i Šarčević) ima za cilj da demonstrira pojmovne i matematičko-statističke osnove procene pouzdanosti, valjanosti i homogenosti psiholoških testova, kako pod klasičnim, tako i faktorsko-analitičkim modelom merenja. Autori ukazuju da postoji više alternativnih tumačenja koeficijenta α , te da je dati koeficijent tek nužan, ali ne i dovoljan uslov za donošenje zaključka o homogenosti nekog testa. Autori favorizuju upotrebu koeficijenta ω kao bolje procene pouzdanosti, homogenosti i valjanosti pod Spearmanovim konfirmatornim jednofaktorskim modelom, a svoju odluku dokumentuju upoređivanjem procena koeficijenta α i ω dobijenih na primeru jednog mernog instrumenta.

Šesti rad (Radanović i Vaci) može biti od koristi kako onima koji se bave analizom vremena reakcije, najčešće korišćenoj zavisnoj varijabli u eksperimentalnim istraživanjima, tako i onima koji bi želeli da se upoznaju sa osnovnom logikom i praktičnom primenom metode linearnih mešovutih efekata. Autori instruktivno i temeljno prikazuju analizu vremena reakcije u R okruženju, ističući prednosti koje analiza mešovutih efekata ima nad tradicionalnim tehnikama iz porodice generalnih linearnih modela.

Na kraju, pozivamo Vas da i dalje svojim radovima i recenzijama doprinosite kvalitetu časopisa. Čekamo Vaše radove s nestrpljenjem.

Srdačan pozdrav,
Uredništvo *Primenjene psihologije*